

649/2009 ΕΦ ΘΕΣΣΑΛ

Εφετείου Θεσσαλονίκης 649/2009

Πρόεδρος: Σοφία Καραχάλιου, Πρόεδρος Εφετών

Εισηγήτρια: Ανδρονίκη Τυραννίδου, Εφέτης

Δικηγόροι: Ανδρέας Ταγαράκης, Ευστάθιος Κουτσοχήνας - Νίκος Δοντάς, Χριστίνα Κοσματοπούλου-Δημήτρα

Με την από 10.6.2005 (με αριθ. κατάθ. 23414/2005) αγωγή της, που άσκησε ενώπιον του προαναφερόμενου Δικαστηρίου [Πολυμελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης] η ενάγουσα αλλοδαπή εταιρία, που εδρεύει στην ..... των Ηνωμένων Πολιτιών Αμερικής, η οποία ασχολείται με την παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, τηλεοπτικών εκπομπών, εκδόσεων και γενικότερα ειδών και μέσων ψυχαγωγίας, ιστορούσε ότι, δυνάμει της από 31.3.2003 συμβάσεως μεταβιβάσεως που συνήψε με την ανήκουσα στον ίδιο μ` αυτήν όμιλο εταιρία, με την επωνυμία ".....", απέκτησε τα αποκλειστικά δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας επί εκάστης των μορφών της παγκοσμίως γνωστής σειράς κινουμένων σχεδίων με τίτλο ".....", στην οποία αναφέρονται οι διασκεδαστικές ιστορίες των ..... (.....), ... (.....), ... (.....) κ.λπ., οι οποίοι αποτελούν πνευματικά. Δημιουργήματα εξαιρετικού ύψους και ύφους, όπως οι μορφές αυτές περιγράφονται αναλυτικά στην αγωγή.

Ότι για την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας της, η δικαιούχος της προέβη στην, κατά το εφαρμοστέο δίκαιο των Η.Π.Α., καταχώριση των πνευματικών της έργων και έλαβε από την αρμόδια υπηρεσία των Η.Π.Α. τα αναφερόμενα πιστοποιητικά καταχώρισης πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ότι, επιπλέον, κατόπιν μεταβιβάσεως, είναι δικαιούχος στην Ελλάδα των αναφερομένων αλλοδαπών σημάτων τα οποία έχουν καταχωρηθεί προς διάκριση ποικιλίας προϊόντων, μεταξύ άλλων και καπέλων παντός τύπου.

Ότι για την εκμετάλλευση των άνω μορφών, χαρακτήρων και σημάτων έχει παραχωρήσει με συμβάσεις την άδεια χρήσης τούτων σε τρίτους έναντι χρηματικού ανταλλάγματος.

Ότι βάσει συμβάσεως που συνήφθη μεταξύ της δικαιούχου της και της εδρεύουσας στη ..... ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία "..... ΑΕ", παραχωρήθηκε στην τελευταία το μη αποκλειστικό δικαίωμα άδειας χρήσης, για το χρονικό διάστημα από 17.2.1999 έως 20.10.2001, στα καπέλα που η τελευταία κατασκευάζει, των ως άνω χαρακτήρων και των σημάτων της με ελάχιστο αντάλλαγμα το ποσό των 49.303 ευρώ.

Περαιτέρω ιστορούσε ότι στις 28.6.2001 διαπιστώθηκε, μετά από σχετική έρευνα αγοράς του διευθύνοντος συμβούλου της άνω αδειούχου εταιρίας, ότι η εναγομένη εταιρία η οποία ασχολείται με την εμπορία καπέλων, εισήγαγε, εξέθεσε και διέθεσε προς πώληση στην ελληνική αγορά 10.567 καπέλα, τα οποία έφεραν κατ` απομίμηση τους χαρακτήρες, τα κατοχυρωμένα σήματα της και διακριτικά γνωρίσματα των ....., χωρίς την άδεια ή τη συναίνεση της.

Ότι η παράνομη και αθέμιτη κυκλοφορία των προϊόντων αυτών προσβάλλει τα αποκλειστικά της

δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας και αποτελεί εκμετάλλευση της φήμης τους. Ότι ταυτόχρονα προκαλεί κίνδυνο σύγχυσης στους καταναλωτές ως προς την προέλευση των προϊόντων της, γίνεται δε με πρόθεση αθέμιτου ανταγωνισμού και, τέλος, ότι η συμπεριφορά αυτή της εναγομένης είναι αντίθετη προς τα χρηστά συναλλακτικά ήθη.

Επικαλούμενη δε περαιτέρω η ενάγουσα ότι η εναγομένη ενήργησε υπαιτίως, καθόσον γνώριζε για τους λόγους που εξέθετε ότι τα απομιμητικά καπέλα που εισήγαγε, εμπορευόταν κ.λπ. δεν ήταν γνήσια, ζήτησε: α) να αναγνωριστεί ότι η χωρίς άδεια χρήση από την εναγομένη των χαρακτήρων, σημάτων και διακριτικών γνωρισμάτων της στα καπέλα που εισήγαγε και διέθετε συνιστά προσβολή των πνευματικών της δικαιωμάτων, καθώς και των δικαιωμάτων επί των σημάτων και των διακριτικών γνωρισμάτων της, β) να διαταχθεί η εναγομένη να παύσει να εισάγει, παράγει, κατέχει, διαφημίζει, διαθέτει προς πώληση και διανέμει τα απομιμητικά καπέλα, καθώς και κάθε είδους προϊόντα ή διαφημιστικά φυλλάδια που φέρουν κατ' απομίμηση τους άνω χαρακτήρες, γ) να διαταχθεί να παραλείπει τις ενέργειες αυτές στο μέλλον, δ) μετά παραδεκτό περιορισμό του καταψηφιστικού αιτήματος σε αναγνωριστικό, να αναγνωριστεί η υποχρέωση της εναγομένης να της καταβάλει ποσό 98.606 ευρώ, που αποτελεί το διπλάσιο της αμοιβής που συνήθως καταβάλλεται για τη χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης (ήτοι 49.303 ευρώ x 2), ως αποζημίωση για την προσβολή των πνευματικών της δικαιωμάτων και ε) να αναγνωριστεί η υποχρέωση της εναγομένης να της καταβάλει, ως χρηματική ικανοποίηση για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που υπέστη από την άνω αδικοπρακτική συμπεριφορά σε βάρος της, το ποσό των 300.000 ευρώ, τα δε υπό στοιχεία δ και ε ποσά νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής.

Επί της αγωγής εκδόθηκε η ως άνω εκκαλούμενη απόφαση με την οποία έγινε εν μέρει δεκτή αυτή και ειδικότερα: α) αναγνωρίστηκε το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας της ενάγουσας επί των χαρακτήρων κινουμένων σχεδίων ....., ..., ..., ..., ..., ... και....., β) διατάχθηκε η εναγομένη να παραλείπει οποιαδήποτε ενέργεια προσβολής του προδιαληφθέντος δικαιώματος, γ) απαγορεύθηκε στην εναγομένη να εισάγει, κατέχει, διαθέτει, εκθέτει και πωλεί καπέλα που φέρουν κατ' απομίμηση τα σήματα "....." και "....." εντός απεικόνισης ασπίδας, δ) διατάχθηκε η εναγομένη να παραλείπει οποιαδήποτε ενέργεια προσβολής των αμέσως ανωτέρω σημάτων και ε) αναγνωρίστηκε ότι η εναγομένη έχει υποχρέωση να καταβάλει στην ενάγουσα το συνολικό ποσό των 108.606 ευρώ, ήτοι το ποσό των 98.606 ευρώ ως αποζημίωση για την προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με το άρθρο 65 παρ. 2 ν. 2121/1993 (49.303 x 2) και επιπλέον 10.000 ευρώ, ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης.

Περαιτέρω όσον αφορά τις αξιώσεις: α) για αποζημίωση στηριζόμενη στις διατάξεις του άρθρου 26 παρ. 2 εδ. β του ν. 2239/1994 "περί σημάτων", β) τη στηριζόμενη στο άρθρο 1 του ν. 146/1914 "περί αθέμιτου ανταγωνισμού" και γ) τη συρρέουσα με την υπό στοιχείο β αξίωση, τη στηριζόμενη στις διατάξεις περί αδικοπραξιών, των άρθρων 914 και 932 ΑΚ, έκρινε ότι αυτές έχουν παραγραφεί, δεχόμενο την προβληθείσα από την εναγομένη σχετική καταλυτική της αγωγής ένσταση, και απέρριψε την αγωγή ως προς τις αξιώσεις αυτές.

Κατά της απόφασης αυτής παραπονείται με την έφεση η εναγομένη-ήδη εκκαλούσα και με τους διαλαμβανόμενους σ' αυτήν (έφεση) λόγους, αναγόμενους στην εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου και πλημμελή εκτίμηση των αποδείξεων, ζητεί την εξαφάνιση της, προκειμένου να απορριφθεί στο σύνολο της η αγωγή.

Κατά το άρθρο 216 § 1 ΚΠολΔ, η αγωγή, εκτός από τα στοιχεία που ορίζονται στα άρθρα 117 και 118, πρέπει να περιέχει: α) σαφή έκθεση των γεγονότων που τη θεμελιώνουν σύμφωνα με το νόμο και δικαιολογούν την άσκηση της από τον ενάγοντα κατά του εναγομένου, β) ακριβή περιγραφή του

αντικειμένου της διαφοράς και γ) ορισμένο αίτημα.

Η αοριστία της αγωγής εξετάζεται από το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως, γιατί συνιστά έλλειψη προδικασίας η οποία ανάγεται στη δημόσια τάξη και δεν μπορεί να θεραπευθεί με τις προτάσεις, ούτε με παραπομπή στο περιεχόμενο άλλου εγγράφου, ούτε με την εκτίμηση των αποδείξεων (ΑΠ 1147/2003 ΕλλΔνη 46. 388, ΑΠ 1296/1983 ΝοΒ 32. 1028), αλλ' ούτε και με απλή αναφορά στη σχετική διάταξη του νόμου θεραπεύεται.

Στην προκειμένη περίπτωση, η υπό κρίση αγωγή, με το ανωτέρω περιεχόμενο και αιτήματα, είναι σαφής και ορισμένη.

Όσον αφορά, ειδικότερα, το περί πνευματικής ιδιοκτησίας αίτημα, αναφέρεται σ' αυτήν με ορισμένο και ακριβή τρόπο, ότι η προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας της ενάγουσας από την εναγομένη συνίσταται στην, χωρίς άδεια από αυτήν, εισαγωγή και διάθεση προς πώληση των άνω χαρακτήρων, που αποτελούν πνευματικά της έργα και στην παραβίαση των αποκλειστικών εξουσιών του περιουσιακού και ηθικού δικαιώματος της ενάγουσας επί των εν λόγω έργων.

Η εκκαλούσα, με τον δεύτερο λόγο της ένδικης έφεσης ισχυρίζεται, ότι το κονδύλιο της αγωγής που αφορά αποζημίωση λόγω προσβολής των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας της ενάγουσας, ποσού 49.303 ευρώ, είναι αόριστο, διότι στην αγωγή δεν προσδιορίζεται ειδικώς και σαφώς, αν το ποσό αυτό αφορά το αντάλλαγμα για τη χρήση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και μόνον αυτής ή αν αφορά το αντάλλαγμα για την παραχώρηση άδειας χρήσης και των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας (των σημάτων της ενάγουσας), ήτοι δεν προσδιορίζεται ποιο μέρος του ανταλλάγματος αφορά συγκεκριμένα μόνο στην παραχώρηση της άδειας χρήσης των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Ο λόγος αυτός της έφεσης πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, διότι από το περιεχόμενο της αγωγής ... σαφώς συνάγεται ότι την αποζημίωση των 49.303 ευρώ (εις διπλούν) ζητεί η ενάγουσα, δυνάμει της διατάξεως του άρθρου 65 παρ. 2 του ν. 2121/1993, ως το ελάχιστο αντάλλαγμα που είχε συμφωνήσει να λαμβάνει από την ως άνω αδειούχο εταιρία, για τη χρήση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας της, ανεξαρτήτως αν η εκκαλουμένη απόφαση αναφέρεται συνάμα και στην παραβίαση των διατάξεων του νόμου περί σημάτων, οι οποίες όμως δεν προβλέπουν τέτοιου είδους αποζημίωση.

Τα πραγματικά δε περιστατικά της παραβίασης των δικαιωμάτων της βιομηχανικής ιδιοκτησίας της (σήματα και διακριτικά της γνωρίσματα) εκτίθενται στην αγωγή, όχι για την θεμελίωση αξίωσης αποζημίωσης από την παράνομη χρήση αυτών, αλλά για την αξίωση της παράλειψης της χρήσεως και της προσβολής τούτων στο μέλλον από την εναγομένη-εκκαλούσα.

Επειδή, κατά το άρθρο 1 του Ν. 2121/1993 "πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα", οι πνευματικοί δημιουργοί με τη δημιουργία του έργου τους αποκτούν πάνω σε αυτό πνευματική ιδιοκτησία, που περιλαμβάνει, ως αποκλειστικά και απόλυτα δικαιώματα, το δικαίωμα της εκμετάλλευσης του έργου (περιουσιακό δικαίωμα) και το δικαίωμα της προστασίας του προσωπικού τους δεσμού προς αυτό (ηθικό δικαίωμα).

Τα εν λόγω δικαιώματα περιλαμβάνουν τις εξουσίες που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 4 του ίδιου νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του ανωτέρω νόμου, ο δημιουργός ενός έργου είναι ο αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος του έργου, τα δικαιώματα δε αυτά αποκτώνται πρωτογενώς και χωρίς διατυπώσεις.

Κατά το άρθρο 2 παρ. 1 του Ν. 2121/1993, ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, ανεξάρτητα από τη μορφή που εκφράζεται και κυρίως, μεταξύ άλλων, τα γραπτά ή προφορικά κείμενα.

Πνευματικό δημιούργημα, κατά την έννοια της ανωτέρω διάταξης, είναι το προϊόν του ανθρωπίνου πνεύματος, το οποίο έχει μορφή προσιτή στις αισθήσεις και, λόγω της ιδιαιτερότητάς του, διαφέρει από όσα προϋπάρχουν στο περιεχόμενο ή τη μορφή του, ως προς τη συγκεκριμένη δηλαδή οργανική σύνδεση και συνθετική διαμόρφωση των επί μέρους στοιχείων του και ως προς τη συγκεκριμένη εκφραστική εφαρμογή της σχετικής αφηγηρικής ιδέας του δημιουργού.

Πρωτοτυπία είναι η ιδιαίτερη ατομικότητα του έργου, που οφείλεται στην προσωπική συμβολή του δημιουργού.

Κρίσιμο στοιχείο και, συνεπώς, βασικό κριτήριο της πρωτοτυπίας, η έννοια της οποίας δεν προσδιορίζεται γενικά από το νόμο (εκτός από το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 2 του Ν. 2121/1993 που αφορά τα προγράμματα των ηλεκτρονικών υπολογιστών), αλλά έχει διαμορφωθεί από τη θεωρία και τη νομολογία υπό το καθεστώς του Ν. 2121/1993 και του προϊσχύσαντος Ν. 2387/1920 "περί πνευματικής ιδιοκτησίας", όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 4301/1929, είναι η κρίση ότι, κάτω από παρόμοιες συνθήκες και με τους ίδιους στόχους, κανένας άλλος δημιουργός, κατά λογική πιθανολόγηση, δεν θα ήταν σε θέση να δημιουργήσει έργο όμοιο, ή ότι παρουσιάζει μία ατομική ιδιομορφία ή ένα ελάχιστο όριο "δημιουργικού ύψους", έτσι ώστε να ξεχωρίζει και να διαφοροποιείται από τα έργα της καθημερινότητας ή από άλλα παρεμφερή γνωστά έργα. Η μοναδικότητα αυτή μπορεί να αναζητηθεί σε κάποιο από τα γνωρίσματα του έργου (στο θέμα, στη σύλληψη, στην κατάταξη, στη διατύπωση, σε κάποιες λεπτομέρειες), ανάλογα με το είδος και τη φύση του.

Εφόσον συντρέχουν οι ως άνω προϋποθέσεις, οι οποίες αποτελούν ζήτημα πραγματικό, υποκείμενο σε απόδειξη, ο νόμος προστατεύει το έργο ως άυλο αγαθό (όχι ως υλικό αντικείμενο καθ' εαυτό που ενσωματώνει το πνευματικό δημιούργημα) και μόνο σε σχέση με τη συγκεκριμένη μορφή που έδωσε σε αυτό ο δημιουργός του (ΑΠ 152/2005 Τ.Ν.Π. Νόμος, ΑΠ 257/1995 ΝοΒ 43. 893, ΕφαΘ 8263/2007, ΕφΠειρ 281/ 2005 Τ.Ν.Π. Νόμος, ΕφαΘ 2768/2003 ΝοΒ 2004 51, ΕφαΘ 3252/2002 ΔΕΕ 2003 293, ΕφαΘ 9040/2000 ΕλλΔνη 43. 215, ΕφαΘ 8153/1999 ΔΕΕ 2000 383, Γ. Κουμάντου, Πνευματική Ιδιοκτησία, σελ. 20, 21 και 98 επ., Μ. Μαρίνου, Η προσβολή του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων, ΕλλΔνη 35.1441 επ.).

Ο δικαιούχος δε δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας έχει α) το αποκλειστικό δικαίωμα οικονομικής εκμετάλλευσης του έργου του στο οποίο περιλαμβάνεται κυρίως η αναπαραγωγή του έργου και η παρουσίαση του στο κοινό (περιουσιακό δικαίωμα) και β) το αποκλειστικό δικαίωμα προστασίας του προσωπικού του δεσμού με το έργο, το οποίο συνίσταται στην εξουσία του δημιουργού να αποφασίζει για τον τρόπο, χρόνο και τόπο δημοσίευσης του έργου και στην εξουσία να απαιτεί και υποχρεώνει κάθε τρίτο που χρησιμοποιεί το έργο του (ακόμα και αν έχει δώσει άδεια για τη χρήση αυτή) να αναγράφει το όνομα του ως δικαιούχου των πνευματικών δικαιωμάτων επί του έργου (ηθικό δικαίωμα). Ακολουθώντας, σύμφωνα με το άρθρο 65 παρ. 1 του Ν. 2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας, είναι σαφές ότι ο δικαιούχος δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας δικαιούται, σε κάθε περίπτωση προσβολής, να αξιώσει την αναγνώριση του δικαιώματος του, την άρση της προσβολής και την παράλειψη της στο μέλλον.

Με την προσβολή δε, θα πρέπει να θίγεται το αντικείμενο του προστατευμένου δικαιώματος, δηλαδή το πρωτότυπο "έργο" όπως αυτό εκφράζεται με "ορισμένη μορφή" (άρθρο 2 παράγραφος 1).

Ως προσβολή θεωρείται κάθε πράξη που επεμβαίνει στις εξουσίες (ηθικές και περιουσιακές), εφόσον η πράξη αυτή γίνεται χωρίς την άδεια του υποκειμένου της πνευματικής ιδιοκτησίας και δεν συντρέχουν λόγοι άρσεως του παρανόμου (συναίνεση του δημιουργού, συμβατικός περιορισμός και -θεωρητικώς- άμυνα). Το εύρος του περιουσιακού και ηθικού δικαιώματος κρίνεται με βάση τα άρθρα 3, 4 και 6 του Ν. 2121/1993.

Σημειώνεται ότι η απαρίθμηση των εξουσιών στα άρθρα 3 και 4 του ανωτέρω νόμου είναι ενδεικτική.

Κατά την κρατούσα άποψη, η προσβολή απολύτου και αποκλειστικού δικαιώματος αποτελεί πράξη παράνομη και, εφόσον γίνεται υπαιτίως, συνιστά αδικοπραξία, διότι συνιστά αφ' εαυτής εναντίωση προς την αποκλειστική εξουσία του δικαιούχου.

Δηλαδή, το γεγονός της επεμβάσεως δημιουργεί την παράνομη πράξη κατά το άρθρο 914 ΑΚ και κατά την ειδική διάταξη του άρθρου 65 του ως άνω νόμου 2121/1993.

Ειδικότερα, το τελευταίο άρθρο 65 αποτελεί ειδική διάταξη σε σχέση με το άρθρο 914 ΑΚ, το οποίο εφαρμόζεται μόνο όπου η ειδική διάταξη αφήνει κενά και στο βαθμό που δεν είναι ασυμβίβαστη η ανάλογη εφαρμογή με το νομοθετικό πνεύμα που διέπει τις διατάξεις του Ν. 2121/1993.

Κατά τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου αυτού, δικαίωμα αποζημιώσεως και χρηματικής ικανοποιήσεως υπέρ του δημιουργού ή του δικαιούχου του συγγενικού δικαιώματος γεννάται μόνον επί υπαιτίου προσβολής της πνευματικής ιδιοκτησίας ή των συγγενικών δικαιωμάτων άλλου. Σε περίπτωση προσβολής με αντιγραφή, δασκευή ή προσαρμογή του έργου, ο δικαιούχος υποχρεούται να επικαλεσθεί και να αποδείξει το γεγονός ότι είναι φορέας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας (ενεργητική νομιμοποίηση), την ταυτότητα ή ουσιαστική ομοιότητα μεταξύ των έργων (πρωτοτύπου και προσβάλλοντος) και την πράξη προσβολής των ηθικών ή περιουσιακών εξουσιών και, εφόσον ζητεί αποζημίωση, την υπαιτιότητα και το μέγεθος της ζημίας.

Προς διευκόλυνση της απόδειξης της ζημίας του δικαιούχου και προσδιορισμό της πλήρους αποζημιώσεως, με το εδάφιο β της παραγράφου 2 του άρθρου 65 Ν. 2121/1993 καθορίζεται ένα ελάχιστο όριο αποζημιώσεως, που είναι το διπλάσιο της αμοιβής που συνήθως ή κατά νόμο καταβάλλεται για το είδος της εκμετάλλευσης, που έκανε χωρίς την άδεια ο υπόχρεος (ΕφΑΘ 6234/2007 ΕλλΔνη 49. 584).

Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2 της Παγκόσμιας Σύμβασης περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας, που κυρώθηκε στην Ελλάδα με το ν.δ. 4254/1962 και έχει ισχύ νόμου, οι Αμερικανοί υπήκοοι εξομοιώνονται με τους Έλληνες υπηκόους και τυγχάνουν της αυτής προστασίας με αυτούς. Τη σύμβαση αυτή οι Η.Π.Α. κύρωσαν στις 6.12.1954 και έτσι έχει και για αυτές ισχύ νόμου.

Πέραν όμως της άνω Παγκόσμιας Συμβάσεως, οι Αμερικανοί υπήκοοι απολαύουν της ίδιας προστασίας στην Ελλάδα, που απολαύουν και οι Έλληνες πνευματικοί δημιουργοί επί των έργων τους, κατ' εφαρμογή του π.δ. της 20/27.1.1932 "περί επεκτάσεως επ' αμοιβαιότητα της ισχύος της πνευματικής ιδιοκτησίας νόμων επί συγγραφών και έργων τέχνης των παραγομένων στις Ηνωμένες Πολιτείες Βορείου Αμερικής", σε συσχέτισμό με την Αμερικανική Προεδρική Διακήρυξη της 23.2.1932, η οποία αποτελεί είδος διμερούς συμφωνίας, για την προστασία αμερικανικών έργων στην Ελλάδα και ελληνικών έργων στις Η.Π.Α. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 της Διεθνούς Συμβάσεως Βέρνης-Παρισίων, η οποία κυρώθηκε από την Ελλάδα με το Ν. 100/1975, έχει αυξημένη τυπική ισχύ κατ' άρθρο 28 του Συντάγματος, στην οποία προσχώρησαν και οι Η.Π.Α. με την απόφαση της

Γερουσίας της 20.10.1988 και η οποία, προσχώρηση, άρχισε να ισχύει από 1.3.1989, οι δημιουργοί, εκτός από την εξομοίωση τους προς τους υπηκόους της χώρας όπου ζητείται η προστασία, έχουν και τα δικαιώματα τα οποία ειδικά παρέχονται με τη Σύμβαση αυτή.

Εξάλλου, από το άρθρο 67 του ως άνω Ν. 2121/1993 προκύπτει ότι, αν ανάμεσα στην Ελλάδα και στο κράτος με το οποίο σχετίζεται η πνευματική ιδιοκτησία υπάρχει κάποια Διεθνής Σύμβαση, που ορίζει ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στο συγκεκριμένο θέμα, εφαρμόζεται αυτό.

Σε περίπτωση, όμως, κατά την οποία δεν υφίσταται σύνδεση με τέτοια Σύμβαση ή δεν ορίζεται το εφαρμοστέο δίκαιο, τότε η πνευματική ιδιοκτησία διέπεται στα δημοσιευμένα έργα από το δίκαιο του κράτους, όπου το έργο έγινε για πρώτη φορά προσιτό στο κοινό.

Ενώ η ένδικη προστασία διέπεται από το δίκαιο της χώρας όπου ζητείται αυτή. Στο θέμα του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου η Διεθνής Σύμβαση της Βέρνης-Παρισίων υιοθετεί τον ίδιο κανόνα, που καθιερώνει και το ελληνικό διεθνές δίκαιο με το προαναφερόμενο άρθρο 67 Ν. 2121/1993, δηλαδή το δίκαιο του κράτους της πρώτης δημοσίευσης.

Έτσι, αν το εφαρμοστέο δίκαιο δέχεται ότι και νομικό πρόσωπο δύναται να είναι πρωτογενώς δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας, η παραδοχή αυτή ισχύει και για την ελληνική έννομη τάξη.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 101, 102 και 201 του κεφαλαίου 17 του Κώδικα των Η.Π.Α., που αναφέρεται στο δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύει στις Η.Π.Α., προκύπτει ότι το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας αποκτάται αρχικά από τον δημιουργό ή τους δημιουργούς του έργου και ότι, στην περίπτωση των έργων κατά παραγγελία, ο εργοδότης ή το πρόσωπο, για το οποίο δημιουργήθηκε το έργο, λογίζεται δημιουργός του και αποκτά όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από την πνευματική ιδιοκτησία.

Περαιτέρω συνάγεται ότι, κατά το αμερικανικό δίκαιο, ένα νομικό πρόσωπο, το οποίο στις περιπτώσεις έργων κατά παραγγελία είναι ο εργοδότης ή το πρόσωπο για το οποίο δημιουργήθηκε το έργο, αποκτά πνευματικό δικαίωμα στο έργο πρωτότυπα, δηλαδή χωρίς αυτό να περνά σε οποιοδήποτε στάδιο από το φυσικό πρόσωπο ή τον φυσικό δημιουργό του.

Τέλος, από τα άρθρα 410, 411 και 412 του κεφαλαίου 17 του προαναφερόμενου Κώδικα των Η.Π.Α. προκύπτει ότι, όταν ο υπεύθυνος τηρήσεως του μητρώου πνευματικής ιδιοκτησίας, ύστερα από έλεγχο, διαπιστώσει ότι το κατατεθέν υλικό αποτελεί αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας και ότι συντρέχουν όλες οι λοιπές ουσιαστικές προϋποθέσεις, προβαίνει στην καταχώριση και εκδίδει στον αιτούντα πιστοποιητικό καταχώρισεως, στο οποίο αναφέρονται οι πληροφορίες που περιέχονται στην αίτηση, καθώς και ο αριθμός και η ημερομηνία ισχύος της καταχώρισεως.

Η καταχώριση του πρωτοτύπου πνευματικού δημιουργήματος στο παραπάνω μητρώο γίνεται, όχι για τη γέννηση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, το οποίο κατ' άρθρο 102 του ίδιου Κώδικα γεννάται αφότου ένα πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα ενσωματωθεί σε έναν υλικό φορέα εκφράσεως, αλλά για να έχουν οι δικαιούχοι υπήκοοι των Η.Π.Α. πρόσβαση στα δικαστήρια των Η.Π.Α και για να αποκτήσουν ορισμένες αξιώσεις.

Περαιτέρω, σε οποιαδήποτε δικαστική διαφορά, το πιστοποιητικό καταχώρισεως, που έχει εκδοθεί πριν ή εντός πέντε ετών από την πρώτη δημοσίευση του έργου, αποτελεί εκ πρώτης όψεως απόδειξη περί της υπάρξεως του πνευματικού δικαιώματος και των στοιχείων που αναφέρονται στο πιστοποιητικό, ενώ η αποδεικτική αξία που θα αποδοθεί στο πιστοποιητικό, που έχει εκδοθεί αργότερα, θα εκτιμηθεί

από το δικαστήριο (Κουμάντου, Πνευματική Ιδιοκτησία, έκδ. 2000, σελ. 63 επ. Βλ. και το προσκομιζόμενο και επικαλούμενο από την εφεσίβλητη, σε νόμιμη μετάφραση, ισχύον στην πολιτεία της Καλιφόρνιας των Η.Π.Α, όπου και η έδρα της εφεσίβλητης, δικαιο πνευματικής ιδιοκτησίας).

Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάστηκαν στο ακροατήριο του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου και περιέχονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλούμενη πρακτικά συνεδριάσεως τούτου και όλα τα προσκομιζόμενα μ` επίκληση από τους διαδίκους έγγραφα, είτε προς άμεση απόδειξη είτε προς συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά:

Η ενάγουσα και ήδη εφεσίβλητη αμερικανική εταιρία, με έδρα την Καλιφόρνια των Η.Π.Α., ανήκει στον πολυεθνικό όμιλο εταιριών ..... και ασχολείται από πολλών ετών με την παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, τηλεοπτικών εκπομπών, εκδόσεων και γενικότερα ειδών και μέσων ψυχαγωγίας.

Με την από 31.3.2003 σύμβαση μεταβίβασης δικαιωμάτων, που συνήφθη μεταξύ αυτής (εφεσίβλητης) και της ανήκουσας στον ίδιο όμιλο εταιρίας ".....", η πρώτη απέκτησε αποκλειστικά δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας επί εκάστης των μορφών της παγκοσμίως γνωστής σειράς κινουμένων σχεδίων με τίτλο "....." (.....), στην οποία ιστορούνται οι διασκεδαστικές περιπέτειες των χαρακτήρων .....(.....), ...(.....), ... (.....), ... (.....), ... (.....), . (.....), . (.....), ... (.....), ...(.....) και ..... (.....) (εφεξής, χαρακτήρες).

Δυνάμει του άρθρου 1 (γ) της ως άνω σύμβασης, η δικαιοπάροχος της εφεσίβλητης της μετεβίβασε και κάθε δικαίωμα της ερειδόμενο σε προγενέστερη της σύμβασης προσβολή των δικαιωμάτων της πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας επί των χαρακτήρων .....

Η σειρά κινουμένων σχεδίων ..... και οι παραπάνω πρωταγωνιστές της, που εμφανίσθηκαν για πρώτη φορά στις ΗΠΑ το 1940, έχουν καταστεί κλασσικοί και διαχρονικοί, είναι δε γνωστοί σε όλες τις ηλικίες, παγκοσμίως και στην Ελλάδα.

Οι μορφές (φιγούρες) της εν λόγω σειράς, όπως η κάθε μία ξεχωριστά περιγράφεται στο δικόγραφο της αγωγής και συνομολογείται από την εκκαλούσα, εμφανίζουν σχεδιαστική δημιουργικότητα και αρτιότητα, διαθέτουν ατομική ιδιομορφία, λόγω της οποίας διαφέρουν από τις συνηθισμένες μορφές ζώων και πτηνών και βασίζονται σε καλλιτεχνική διαμόρφωση επιπέδου, που τις καθιστά πρότυπα δημιουργίας.

Έχουν δηλαδή πρωτοτυπία με την έννοια που προεκτέθηκε και αποτελούν πνευματικά δημιουργήματα, τα οποία εξελίχθηκαν υπό τη σημερινή τους μορφή από τους σχεδιαστές της δικαιοπαρόχου της εφεσίβλητης, στα πλαίσια της εργασίας τους γι` αυτήν.

Από της δημιουργίας των μορφών αυτών, τα σχετικά επ` αυτών δικαιώματα αποκτήθηκαν πρωτογενώς από τη δικαιοπάροχο της εφεσίβλητης, ως εργοδότης εταιρίας, βάσει του Δικαίου των Η.Π.Α., που αποτελεί το εφαρμοστέο εν προκειμένω δικαιο, δυνάμει της άνω Δ.Σ. Βέρνης-Παρισίων και του άρθρου 67 του Ν. 2121/1993, κατά το οποίο η γένεση του δικαιώματος, ο καθορισμός του υποκειμένου αυτού, το αντικείμενο του, η διάρκεια του, κρίνονται από το δικαιο του κράτους όπου το έργο έγινε για πρώτη φορά προσιτό στο κοινό, δηλαδή το δικαιο της χώρας προελεύσεως.

Η ένδικη δε προστασία διέπεται από το δικαιο της χώρας όπου ζητείται η προστασία. Για την πλήρη εξασφάλιση των δικαιωμάτων της πνευματικής ιδιοκτησίας επί των ως άνω μορφών, η δικαιοπάροχος της εφεσίβλητης προέβη στην καταχώριση των εν λόγω πνευματικών έργων στην Υπηρεσία

Πνευματικής Ιδιοκτησίας της Βιβλιοθήκης του Κονγκρέσσου των Η.Π.Α., η οποία, ως αρμόδια προς τούτο Υπηρεσία, εξέδωσε τα αντίστοιχα πιστοποιητικά καταχώρισης πνευματικής ιδιοκτησίας, τα οποία βεβαιώνουν, πλην άλλων, ότι δημιουργός και δικαιούχος των επίδικων πνευματικών έργων είναι η δικαιοπάροχος της εφεσίβλητης, η δε τελευταία είναι συνεπώς δικαιούχος τούτων, κατά παράγωγο τρόπο, όπως έχει εκτεθεί.

Επιπλέον, οι μορφές και λεκτικές ενδείξεις-ονομασίες των χαρακτήρων ..... έχουν καταχωρισθεί ως σήματα σε όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου, προς διάκριση προϊόντων και υπηρεσιών διαφόρων ειδών.

Στην Ελλάδα η εφεσίβλητη είναι δικαιούχος, δυνάμει συμβάσεως νομίμου μεταβιβάσεως, των αλλοδαπών σημάτων που διακρίνουν όλους τους ανωτέρω χαρακτήρες και ειδικότερα των εξής δύο που ενδιαφέρουν εν προκειμένω, ήτοι: α) του υπ` αριθ. 93198/10.4.1989 αλλοδαπού λεκτικού σήματος, αποτελούμενου από τις λέξεις ".....", που έγινε αμετακλήτως δεκτό στις 19.10.1992 με απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, του οποίου η μεταβίβαση στην εφεσίβλητη καταχωρήθηκε νόμιμα στα οικεία Βιβλία του Υπουργείου Ανάπτυξης στις 29.8.2003 και β) του υπ` αριθ. 93197/10.4.1989 αλλοδαπού σήματος "WB" εντός απεικόνισης ασπίδας, που έγινε αμετακλήτως δεκτός με απόφαση της Δ.Ε.Σ. στις 19.10.1992, του οποίου η μεταβίβαση στην εφεσίβλητη καταχωρήθηκε νόμιμα στα ως άνω Βιβλία στις 29.8.2003.

Τα σήματα αυτά προορίζονται να διακρίνουν, μεταξύ άλλων, προϊόντα της κλάσης 25 (ενδύματα, καπέλα). Στο πλαίσιο της εμπορικής εκμετάλλευσης των αποκλειστικών δικαιωμάτων της εφεσίβλητης επί των χαρακτήρων ....., η τελευταία χορηγεί σε τρίτους άδειες χρήσης των εν λόγω χαρακτήρων για την παραγωγή καταναλωτικών αγαθών, όπως καπέλων, ενδυμάτων, παιχνιδιών κ.λπ., που ενσωματώνουν ή απεικονίζουν τους χαρακτήρες αυτούς.

Η χορήγηση από την εφεσίβλητη άδειας χρήσης των άνω χαρακτήρων προϋποθέτει: α) τη σύναψη σύμβασης, που περιέχει αυστηρούς όρους και εγγυήσεις ως προς τον τρόπο χρήσης των επίδικων χαρακτήρων, ώστε να διασφαλίζεται η ακεραιότητα και, συνεπώς, η υψηλή φήμη τους και β) την καταβολή σημαντικού χρηματικού - αναλόγου της φήμης και της εμπορικής αξίας τους- ανταλλάγματος.

Τέλος, κάθε τρίτος στον οποίο έχει χορηγηθεί άδεια χρήσης των χαρακτήρων της εφεσίβλητης, υποχρεούται να αναγράφει επί των σχετικών υλικών φορέων, π.χ. επί των ενδυμάτων, καπέλων κ.λπ., την ένδειξη-σφραγίδα γνησιότητας και κατοχύρωσης της πνευματικής ιδιοκτησίας της εφεσίβλητης, που συνίσταται στη φράση ..... and (c)..... INC. (S04) [= Τα σήματα και πνευματικά δικαιώματα των ..... αποτελούν ιδιοκτησία (ένδειξη κατοχύρωσης πνευματικής ιδιοκτησίας) της εταιρίας ..... Inc. (s04)- έτος χρήσης}.

Επίσης αποδείχθηκε ότι, στις 17.2.1999, μεταξύ της δικαιοπαρόχου της εφεσίβλητης και της εδρεύουσας στη Θεσσαλονίκη ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία "..... ΑΕ", συνήφθη σύμβαση (με αριθ. 102065/17.2.1999), δυνάμει της οποίας χορηγήθηκε στην ελληνική εταιρία, για το χρονικό διάστημα από 17.2.1999 έως και 20.10.2001, το μη αποκλειστικό δικαίωμα να χρησιμοποιεί-ενσωματώνει επί των καπέλων που κατασκευάζει τους άνω χαρακτήρες, αντί του κατ` αποκοπήν ποσού των 16.800.000 δραχμών ή 49.303 ευρώ, ως ελάχιστο αντάλλαγμα για την άδεια χρήσης αυτών.

(Ακολουθεί περιγραφή των ενεργειών της εναγομένης-εκκαλούσας, οι οποίες αποτελούν προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας της ενάγουσας-εφεσίβλητης.)

Όπως προεκτέθηκε, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο έκρινε ότι, εξαιτίας της παράνομης και υπαίτιας [εξ αμελείας] προσβολής των δικαιωμάτων της πνευματικής ιδιοκτησίας της, η εφεσίβλητη υπέστη ζημία ίση με το διπλάσιο της αμοιβής (άρθρο 65 παρ. 2 ν. 2121/1993), που καταβάλλεται ως αντάλλαγμα για την άδεια χρήσης των εν λόγω χαρακτήρων και που εν προκειμένω ανέρχεται σε 98.606 ευρώ (49.303 x 2) ευρώ, προέβη δε στην αναγνώριση της υποχρέωσης της εκκαλούσας για την καταβολή στην εφεσίβλητη του ποσού αυτού, ως αποζημίωση, η οποία προκύπτει ευθέως από το νόμο όπως στη μείζονα σκέψη αναφέρθηκε. Η εκκαλούσα, με τον τέταρτο λόγο της έφεσης ισχυρίζεται ότι το άνω ποσό αποτελεί αποζημίωση κατά τη διάταξη του άρθρου 26 του ν. 2239/1994 "περί σημάτων" και ότι θα έπρεπε να προσδιορισθεί, σύμφωνα με τη γενική διάταξη του άρθρου 298 ΑΚ, τόσο ως θετική ζημία, όσο και ως διαφυγόν κέρδος.

Οτι, περαιτέρω, η εκκαλούμενη απόφαση, ενώ διαπίστωσε παραβίαση των διατάξεων περί σημάτων, ως προς την αποζημίωση εφάρμοσε τις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως στηριζόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση.

Διότι η εκκαλουμένη δεν αναγνώρισε δικαίωμα αποζημιώσεως κατά τις διατάξεις περί σημάτων, αφού, όπως έχει εκτεθεί, έκρινε ότι το δικαίωμα αυτό έχει παραγραφεί.

Αναγνώρισε, όμως (ορθώς), το μη παραγραφέν δικαίωμα προστασίας των επίδικων σημάτων, ήτοι αναγνώρισε στην εφεσίβλητη το δικαίωμα άρσης της προσβολής των ως άνω σημάτων της και παράλειψης αυτής (προσβολής) στο μέλλον (ΕΘ 1261/2002 ΕπισκΕΔ 2003 808, Μαρίνος, Δίκαιο Σημάτων, 1996 σελ. 299, Λιακόπουλος, Βιομηχανική Ιδιοκτησία, έκδ. Ε΄, σελ. 120).

Περαιτέρω, λαμβανομένου υπόψη του είδους της προσβολής, των συνθηκών τέλεσης της άνω παράνομης και υπαίτιας πράξης, του βαθμού πταίσματος της εκκαλούσας, της κοινωνικής και οικονομικής καταστάσεως των μερών και των εν γένει περιστάσεων, ορθώς το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο επιδίκασε στην εφεσίβλητη το ποσό των 10.000 ευρώ, ως χρηματική της ικανοποίηση για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που υπέστη από τη χρήση των επίδικων χαρακτήρων (ΑΠ 256/2004 ΕλλΔνη 45. 1348, ΑΠ 1502/2001 ΝοΒ 50. 1657).

Γι' αυτό, ο πέμπτος λόγος της έφεσης, με τον οποίο η εκκαλούσα παραπονείται για το ως άνω επιδικασθέν ποσό της ηθικής βλάβης, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Κατόπιν αυτών, αφού δεν υπάρχει άλλος λόγος έφεσης προς έρευνα, πρέπει να απορριφθεί η έφεση στο σύνολο της και να επιβληθούν τα δικαστικά έξοδα του παρόντος βαθμού δικαιοδοσίας σε βάρος της εκκαλούσας που ηττάται, κατά το νόμιμο περί αυτών αίτημα της εφεσίβλητης (άρθρα 176, 183, 191 παρ. 2 ΚΠολΔ).